

Warszawa, 23 lipca 2020 r.

Sz.P. Andrzej Duda
Prezydent RP

Sz. P. Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Sz.P.
Marlena Małąg
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Sz.P.
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Prezydencie,
Szanowny Panie Premierze,
Szanowna Pani Minister,
Szanowny Panie Ministrze,

Od blisko 30 lat zajmujemy się pomocą dzieciom, które doświadczyły przemocy. Prowadzimy specjalistyczną i kompleksową działalność w tym zakresie. Jesteśmy ekspertami, którzy nie tylko pracują bezpośrednio z ofiarami, ale także badają i analizują problem przemocy wobec dzieci oraz projektują strategię zapobiegania krzywdzeniu.

Z ogromnym niepokojem i oburzeniem przyjęliśmy słowa Pani Minister Marleny Małąg, że "Polska przygotowuje się do wypowiedzenia Konwencji Stambulskiej". Konwencji, która została ratyfikowana, by lepiej przeciwdziałać wszelkim formom przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej. Konwencji, która przez 5 lat od momentu uznania przez państwo polskie, nie została jeszcze całkowicie wdrożona. Dążenie do wycofania konwencji jest argumentowane przede wszystkim tzw. kwestią *gender*, tworząc w społeczeństwie błędną wiedzę na temat tego dokumentu i jego fałszywy obraz. Tymczasem jest to - zgodny z zasadami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - akt prawny, który przede wszystkim skupia się na ochronie kobiet, dzieci, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami przed wszelkimi formami przemocy, proponując państwom-stronom szereg działań w obszarze edukacji, prewencji, interwencji oraz kształtowania prawa.

Dzięki konwencji wprowadzono do polskiego prawa konkretne mechanizmy chroniące pokrzywdzonych przemocą: ściganie przestępstw seksualnych z urzędu, całodobowy telefon pomocy dla osób doznających przemocy, stacjonarne ośrodki pomocy finansowane ze środków publicznych tam, gdzie wcześniej nie były one dostępne, a Sejm 30 kwietnia 2020 r. przyjął ustawę, która przewiduje możliwość wydania sprawcy przemocy domowej natychmiastowego zakazu zbliżania się lub nakazu opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą, gdy życie osób pokrzywdzonych jest w bezpośrednim zagrożeniu.

Przepisy konwencji mają także szczególne znaczenie w zakresie ochrony dzieci, gdyż - uzupełniając lukę w systemie polskiego prawa - wskazują jasno, że dziecko staje się ofiarą przemocy domowej również, gdy jest jej świadkiem, choć bezpośrednio jej nie doświadcza. Takie określenie jest konieczne ze względu na silne negatywne konsekwencje związane ze zdrowiem psychicznym, które dziecko ponosi będąc obserwatorem aktów przemocy wśród najbliższych. Takie doświadczenia dotyczą aż 13% polskich nastolatków¹. Konwencja stambulska gwarantuje także odpowiednią ochronę małoletnim pokrzywdzonym i świadkom przestępstw. Jej przepisy zobowiązują władze do należytej uwagi dla praw i potrzeb małoletnich świadków wszelkich form przemocy objętych zakresem Konwencji, wskazując na konieczność pomocy psychologicznej i społecznej dla nich oraz zwracając uwagę, że powinna być dostosowana do ich wieku i uwzględniać ich najlepszy interes.

To właśnie te rozwiązania możemy stracić. Polska nie może cofnąć się do czasu, kiedy to przemoc i cierpienie bezbronnych ofiar były wewnętrzną sprawą rodziny. Wypowiedzenie konwencji postawi nas jako kraj, w jednym rządzie z państwami o charakterze fundamentalistycznym. Takimi, w których władza podejmuje decyzje wbrew rzetelnej wiedzy o problemach. Staniemy wśród krajów, których obywatele nie mogą czuć się bezpiecznie w swoich domach.

Apelujemy do Pana Prezydenta, Pana Premiera, Pani Minister i Pana Ministra, by stanęli Państwo po stronie ofiar i zagwarantowali, że konwencja stanie się częścią polskiego systemu prawnego, a jej przepisy zostaną realnie wdrożone. Wypowiedzenie Konwencji Stambulskiej stałoby w sprzeczności z deklaracją Sekretarza Stanu Andrzeja Dery, zawartą w liście do naszej Fundacji z dn. 8 lipca 2020 r., w którym zapewnił, że "kwestia ochrony dobra dziecka i przeciwdziałanie krzywdzeniu są obecne i będą kontynuowane w działaniach Prezydenta Andrzeja Dudy". Ponadto, w 2016 r., gdy Prezydent RP Andrzej Duda przedstawiał Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy dotyczący zmiany m.in. przepisów kodeksu karnego, pisał wtedy: "Godność człowieka stanowi o jego podmiotowości oraz autonomii. Ustrojodawca powierza władzom publicznym obowiązek szczególnej ochrony godności człowieka. Obowiązek ten zyskuje szczególną wagę w odniesieniu do osób, którym – przede wszystkim z uwagi na wiek, ale także inne okoliczności – trudno jest w dostatecznym stopniu samodzielnie dbać o swoją podmiotowość. Nie można zapomnieć, że obowiązek troski o małoletnich wynika także z zobowiązań międzynarodowych, którymi związała się Rzeczpospolita Polska²".

Wobec powyższego stoimy na stanowisku, że wypowiedzenie konwencji, która dotyczy ochrony godności człowieka, byłoby zaprzeczeniem własnym wcześniejszym ustaleniom i deklaracji władz. Jako ekspercka organizacja, która od 30 lat zajmuje się problemem przemocy wobec dzieci **domagamy się nie tylko podtrzymania tych deklaracji i niewypowiedzenia Konwencji Stambulskiej, ale także rozszerzenia zakresu jej wdrożenia.** Nie mamy wątpliwości, że to rozwiązanie stanowi istotny krok w kierunku ochrony ofiar przemocy, jak i jej profilaktyki - w szczególności wobec najmłodszych i najbliższych obywateli.

Z poważaniem,

Monika Sajkowska

Prezeska Zarządu
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

¹ Druk nr 846 - przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

² Ogólnopolska diagnoza skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2018. Badanie przeprowadzono na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie 1155 uczniów w wieku 11-17 lat. Wykorzystano w nim polską adaptację kwestionariusza Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ). Badanie zostało zrealizowane w październiku i listopadzie 2018 roku przez konsorcjum firm Danae sp. z o.o. oraz Realizacja sp. z o.o.